

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

ΠΛΑΤΩΝ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΝ
ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΤΟΜΟΣ Η'. - ΤΕΥΧ. Α' ΚΑΙ Β'.

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ ΚΑΙ ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

Ὅσα ἔστι περὶ τοῦ ἄνθρωπου ἀληθινῆς
βουλεύσεως ἢ περὶ παιδείας καὶ ἀρετῆς καὶ
τῶν αὐτῶν ἀρετῶν. (Πλάτ. Θεάγης).

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Χ. Ν. ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΣ

1885

διεκπαιρέωσιν τοῦ διπλώματος, καὶ τὰ καταβλητέα δικαιώματα ἰσχύουσιν αἱ ἐν τῇ ἰατρικῇ σχολῇ ὀρισθεῖσαι διατάξεις.

—

Ἐν Αὐστρίᾳ ὑπάρχουσι ἰδρύματά τινα ἐκπαιδευτικά, εἰδικά, ἔχοντα δικαιώματα σχολῶν τοῦ πανεπιστημίου καὶ δυνάμενα νὰ χορηγήσωσιν εἰς τοὺς ἐν αὐτοῖς ἐκπαιδευομένους τὸν βαθμὸν τοῦ διδάκτορος. Τοιαῦτα εἰσὶ·

α'. *Διὰ τὴν θεολογικὴν ἐκπαίδευσιν*

1. Τὰ θεολογικὰ ἱερατικὰ καὶ μοναστηριακὰ ἐκπαιδευτήρια.
2. Ἡ θεολογικὴ σχολὴ τῶν διαμαρτυρομένων ἐν Βιέννῃ.
3. Αἱ θεολογικαὶ σχολαὶ τῶν ὀρθοδόξων Ἑλλήνων ἐν Czernowitz, Zara καὶ Karlsstadt.

β'. *Διὰ τὴν τῶν ἰατρῶν ἐκπαίδευσιν*

1. Ἡ ἰατροχειρουργικὴ ἀκαδημία τοῦ Ἰωσήφ ἐν Βιέννῃ.
2. Τὰ χειρουργικὰ σχολεῖα ἐν Innsbruck, Salzburg, Olmütz καὶ Lemberg.
3. Τὰ μαιευτικὰ σχολεῖα καὶ 4. τὸ κτηνιατρικὸν ἐκπαιδευτήριον ἐν Βιέννῃ.

(ἀκολουθεῖ)

Ἀθηναϊκὴ νεολαία καὶ βίος αὐτῆς ἐν τοῖς σχολείοις.

Λόγος ἀπαγγελθεὶς ὑπὸ τοῦ Γυμνασιάρχου

ΔΡ. ΑΙΝΑΝΕΡ

—

(Συνέχ. ὄρα εἰς προηγ. τευχ.)

Κατ' αὐτὴν πάντα τὰ τέκνα, ἅτινα ἐγεννῶντο κατὰ τὸ τρέχον ἔτος, παρουσιάζοντο εἰς τὴν κοινότητα, καὶ ὑπὲρ ἐκάστου θύεται αἰξ ἢ πρόβατον. Ἀφοῦ δὲ ἐγγραφῶσι τὰ ὀνόματα εἰς τὸν κατάλογον τῆς φυλῆς, οἱ πρεσβύτεροι καὶ ἔτι εἰς τὸ σχολεῖον φοιτῶντες παῖδες προσέρχονται ὅπως ἀναγνώσωσι τεμάχιόν τι ἐκ τῶν

ἐκεῖ ἀναγινωσκομένων ποιητῶν καὶ λάβωσι βραβεῖα διὰ τὰς ἐν τῷ σχολείῳ προόδους των. Διὰ τούτου γίνονται οἱ παῖδες, βεβαίως ἀνήλικα ἔτι μέλη τῆς πόλεως, ἧς τῆς δόξης καὶ τιμῆς ποτε θέλουσι μετάσχει.

Εἰς τὴν καθόλου πίστιν τῶν ἀρχαίων ὅτι ὁ βίος τοῦ ἀνθρώπου ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους ὑπόκειται εἰς τὴν βούλησιν τῶν Μοιρῶν, καὶ ὅτι ἡ τύχη τοῦ ἀνθρώπου νὰ προγνωσθῆ ἔκ σημείων καὶ οἰωνῶν, ἀνταπεκρίνετο καὶ τούτο ὅτι εὐλὺς τὸ νεογέννητον περιεκυκλοῦτο ὑπὸ μάντεων ἑκατέρου γένους, οἵτινες προσεπάθουν νὰ προείπωσιν εἰς τὴν μητέρα τὴν τύχην τοῦ παιδὸς ἢ ἐξ ὀνείρων ἢ ἐκ τυχαίων συμβεβηκότων ἢ ἐκ τῆς θέσεως τῶν ἀστέρων κατὰ τὴν ὥραν τοῦ τοκετοῦ. Οὗτοι πάντες γίνονται δεκτοὶ μετὰ χαρᾶς καὶ ἐσω αἰσιώτεροι ἢσαν αἱ προφητεῖαί των, τοσοῦτω καὶ πλουσιώτερα ἢ ἀμοιβή των. Μετὰ τῆς πίστεως εἰς τὴν τύχην συνεδέετο καὶ ἄλλη, ὅτι δηλ. κακοποιαὶ δυνάμεις ἠδύναντο νὰ διαταράξωσι ἢ νὰ καταστρέψωσι τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου, ἂν μὴ κατῴρθουν νὰ ἀντεπεξέλθωσι κατ' αὐτῶν, καὶ ἰδίως ἡ ζωὴ τοῦ νεογεννήτου ἦτο εἰς τὸν κίνδυνον τοῦτον ἐκτεθειμένη. Ἄν κακόβουλός τις ἐχθρὸς ἐκάλει τὴν Ἑκάτην ἢ τὰς Κήρας εἰς τὸ λίκνον τοῦ παιδὸς, ἐπέφερον αὐτῷ τὸν θάνατον, ἂν δὲ διέτεμνε κατὰ τὴν ἐπίκλησιν τοῦ ὀνόματος του, τὰς ρίζας μικροῦ δένδρου, διέτεμνεν ἐπίσης καὶ τὸ νῆμα τῆς ζωῆς του. Ἄν ἔγραφε τὸ ὄνομά του ἐπὶ μολυβδίνης πλακῶς καὶ ἔθετε ταύτην εἰς τάφρον, οἱ ὑποχθόνιοι ἐλάμβανον καὶ τὸν σημειωθέντα. Ἄν ἔβλεπε τοῦτο μετὰ πονηροῦ ἢ βασκάνου βλέμματος, ἡ τύχη του ἦτο διαβρωτικὴ τις νόσος. Οὕτω λοιπὸν ἀναριθμητοὶ κίνδυνοι περιβάλλουσι τὸ μὴ προαισθανόμενον βρέφος, καὶ ἡ πρώτη φροντίς ἦτο διὰ παντὸς δυνατοῦ μέσου νὰ ἀντιδράσωσιν εἰς τούτους. Ἀλείφουσι λοιπὸν τὸ μέτωπον τοῦ παιδὸς διὰ τοῦ τὴν μαγείαν ἀποδιώκοντος σιέλου καὶ ἀναρτῶσιν ἐπ' αὐτοῦ διάφορα προβασκάνια· περιλαίμια ἢ ταινίας ἐπὶ τοῦ στήθους ἐν μορφῇ ὄφραως, ἱμάντας δι' ἀμμάτων συναπτομένους, χρυσᾶ ξιφίδια καὶ δικόπους ἀξίνης, κιβώτια πλήρη ἀντιμαγικῶν σπερμάτων καὶ τὰ μέγα ταῦτα ἀπομακρύνουσι τοὺς πονηροὺς ἐχθρούς.

Ἡ ἐπιμέλεια τῶν παιδῶν ἀνετίθετο ἐν Ἀθήναις ἀπ' ἀρχῆς εἰς τροφούς, ἃς συνήθως ἐλάμβανον ἐκ τῶν δούλων, συχνάκις δὲ καὶ ἐκ τῶν πτωχῶν πολιτῶν. Περιζήτητοι ἦσαν αἱ ῥωμαλέαι Λακεδαιμόνιαι· λίαν μικρὸς ἦτο ὁ ἀριθμὸς τῶν μητέρων, αἵτινες ἐξεπλήρουν τὸ μητρικὸν αὐτῶν καθήκον. Μέχρι τῶν χρόνων τοῦ Ὀμήρου ἀνάγεται τὸ ἔθος τοῦτο. Τίς ἀγνοεῖ τὴν χρηστὴν Εὐρύκλειαν τὴν θεραπεινίδα τοῦ Ὀδυσσέως;

Ἡ τροφὸς εἶνε λοιπὸν ἡ δέσποινα ἐν τῷ θαλάμῳ τοῦ παιδός· αὐτὴ φροντίζει περὶ πάντων ὅσα ἀφορῶσιν εἰς τὸ βρέφος. Ἐν τοῖς βραχίσιον αὐτῆς τὸ λικνίζει, μέχρις οὗ ἀποκοιμηθῆ· εἶτα δὲ θέτει αὐτὸ εἰς τὴν μικρὰν του κλίνην, κατεσκευασμένην ἐκ πλεκτῶν. Μετ' ὀλίγον ἠχοῦσιν ἐνταῦθα βαρυκαλήματα καὶ ἄλλα πρὸς ὕπνον ἄσματα ἐν οἷς παρενείρονται θαυμάσια χαυδευτικὰ ὀνόματα καὶ ἔταν ὁ παῖς γείνη μεγαλείτερος, ἔπονται διάφοραι παιδικαὶ ὁμιλίαι, δι' ὧν ζητοῦσι νὰ καθησυχάσωσι τοὺς ἀνησύχους μικροὺς ἢ νὰ τοὺς ἐκφοβίσωσι. Διηγοῦνται αὐτοῖς μικρὰς περὶ φαντασμάτων ἱστορίας, ἰδίως δὲ περὶ τῆς κακῆς Γοργοῦς, ἧς ἡ κόμη ἀποτελεῖται ἀπὸ ὄφεις, περὶ τῆς ὄνου πόδας ἐχούσης καὶ τὸ αἷμα τῶν παιδῶν ροφώσης Ἐμπούσης, ἢ τῆς φοβερᾶς Λαμίας, ἣτις ἐν σκοτεινῷ μέρει τοῦ οἴκου κάθηται καὶ ἄδει· οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς εἶνε κεκλεισμένοι ἐν θήκῃ, ἀλλ' ὅταν ἐξέρχεται, κλέπτει τὰ παιδία καὶ τὰ κατατρώγει. Αἱ ἱστορίαι τῶν τροφῶν εἶνε ἡ πρώτη πνευματικὴ τροφή τοῦ μικροῦ Ἀθηναίου, καὶ ὅσω μᾶλλον αὐξάνεται, τόσω μᾶλλον καθίστανται αὐταὶ ζωηρότεραι. Ὑλὴν δὲ εἰς τὰς παιδικὰς ταύτας διηγήσεις παρεῖχον οἱ περὶ Ἑρμοῦ μῦθοι, ὅστις ἔτι παῖσῶν ἔκλεψε τοὺς βόας τοῦ Ἀπόλλωνος, οἱ περὶ Ἡρακλέους, ὅστις διὰ τῶν παιδικῶν αὐτοῦ χειρῶν ἔπνιξε τοὺς ὑπὸ τῆς Ἥρας σταλέντας ὄφεις, περὶ Φρύξου καὶ Ἑλλης, οἵτινες διέπλευσαν τὸν Ἑλλήσποντον ἐπὶ χρυσομάλλου κριοῦ, αἱ τοῦ Ἰκάρου, ὅστις διὰ κηρίνων πτερῶν ζητῶν νὰ πετάσῃ εἰς τὸν ἥλιον καταρρίπτεται εἰς τὴν θάλασσαν, αἱ τοῦ Φαέθωνος, ὅστις ὀχούμενος ἀδεξίως ἐπὶ τοῦ ἄρματος τοῦ ἡλίου καίει τὴν γῆν.

Τοιαῦτα παραμύθια πλήρη φαντασίας καὶ εὐθυμίας θέλγουσι

τὰ μικρὰ, ἐνῶ μεγαλείτεροι παῖδες τέρπονται εἰς ἀκροάσεις διηγήσεων πολέμου μεταξὺ βατράχων καὶ μυῶν, ἢ γαλῶν καὶ μυῶν καὶ ποικίλας ἱστορίας σχολαστικῶν ἢ μωρῶν ἀνθρώπων.

Πρὸς ταῖς διηγήσεις τῶν μύθων τῶν τροφῶν διάφορα ἄλλα παιγνίδια ἐζωογόουν τὸν βίον τῶν μικρῶν· πάντων τῶν χρόνων οἱ παῖδες παίζουν, ἢ δὲ ἀρχαιότης πρὸς τοῦτο δὲν ὑπολείπεται τῶν νεωτέρων χρόνων. Τὸ ἑσπέραιον ἔθος τοῦ ἐορτάζειν τὴν ἐπέτειον τῶν γενεθλίων ἡμέραν καὶ ταύτην νὰ καθιστῶσι διὰ ποικίλων δώρων προσφιλῆ καὶ εὐφροσυνον εἰς τοὺς παῖδας, ἐπεχωρίαζε καὶ ἐν Ἀθήναις. Οἱ γονεῖς καὶ ἀδελφοί, φίλοι καὶ συγγενεῖς κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην τῶν γενεθλίων ἐδωροῦντο εἰς τοὺς παῖδας χαριέστατα δῶρα. Τὰ προσφιλέστατα τούτων ἦσαν τὰ ἀγαλμάτια ἐξ ὀπτῆς γῆς, ἐστ' ὅτε δὲ ἐκ κηροῦ, κομψῶς ἐζωγραφημένα καὶ εὐκίνητα καὶ ἠγοράζοντο εὐθηνὰ ἐν τῇ ἀγορᾷ ἢ ἐκ τινος τοιούτων ἔργων ἐμπορίου. Ἐπίσης ἀγαπηταὶ ἦσαν ποικίλαι ζῶων μορφαί, πτηνῶν, λαγωῶν, χελωνῶν, βατράχων, πιθήκων κλπ. Ἐπίσης μορφαί θεῶν καὶ πολεμιστῶν εἰκόνες, κάλπαι καὶ ἀγγεῖα καὶ οἰκιακὰ σκεύη παντὸς εἶδους. Μέγας δὲ ἀριθμὸς τοιούτων χαριέντων ἀντικειμένων εὐρέθη ἐν τοῖς τάφοις, διότι ἠρέσκοντο νὰ συνθάπτωσι μετὰ τῶν μικρῶν θανόντων καὶ τὰ ἐν τῷ βίῳ αὐτῶν προσφιλῆ ἀντικείμενα. Ἀλλ' ὁ ζωηρὸς τῶν παίδων νοῦς ἀρέσκεται καὶ νὰ ἰππεύῃ, ὡς πολλὰ ἐπὶ ἀγγείων γραφαὶ δεικνύουσιν ἡμῖν τοῦτο, ἐπὶ μακρῶν καλάμων ἢ ἰππιδίων ξυλίνων ἢ νὰ ὤχωνται ἐπὶ μικρῶν ἀμαξιδίων.

Ἄλλοι παῖδες παίζουν μετὰ ῥάβδον ἔχουσιν μεταλλίνους κρίκους, ἔνδον τῶν ὁποίων κρέμανται ἠχηροὶ κώδωνες ἢ μετὰ τὸν στρόμβον, τὴν σφαιραν, τρέχουσι μετὰ κωλόβαθρα, αἰωροῦνται ἐπὶ αἰώρας ἢ διασκεδάζουσι παίζοντες κάρυα ἢ μετὰ σφυρὰ, ἅτινα ἀντικαθιστῶσι τοὺς κύβους, οἵτινες εἶναι ἀπηγορευμένοι εἰς τοὺς παῖδας. Ὁ δὲ ἐφευρετικὸς νοῦς τῶν παίδων καθιστᾷ ἑαυτὸν ἀντικείμενον τῆς παιδιᾶς, χωρὶς νὰ προστρέχῃ εἰς ἄλλα ἀντικείμενα, διότι ὑποκρίνεται τὸν βασιλέα, παίζει τὴν μυῖνδα (τυφλόμυγα ὡς παρ' ἡμῖν) πηδᾷ διὰ τοῦ ἐνὸς ποδός, ἰππεύει διὰ τῆς ῥάχεως τοῦ συμπαίκτηρος (τὴν παρ' ἡμῖν καθβάλαν), καὶ ἐν γένει πράττει ὅ,τι εὐφραίνει τὴν καρδίαν του. Καὶ ζωντανὰ ζῶα χρησιμεύουσι πρὸς διασκέδασιν τῶν μικρῶν· ὁ κύων, ὁ κόνικλος, ἢ γῆνα εἶνε πιστοὶ σύντροφοι τῶν παίδων καθὼς ἢ ἀλεκτρομαχία καὶ ὀρτυγομαχία εἶνε προσφιλὲς αὐτῶν θέαμα.